

Inbreng Daarlerveen

RES Twente

Gemeente Hellendoorn

1. Inleiding

Op 14 januari 2020 heeft het Plaatselijk Belang Daarlerveen een bewonersbijeenkomst georganiseerd over de energietransitie. De Regionale Energie Strategie Twente (RES) is als onderdeel van de energietransitie toegelicht. Op deze openbare bijeenkomst bleek er onder de aanwezigen (waaronder ook aanwezigen van buiten Daarlerveen) veel weerstand tegen windmolens te bestaan. Deze weerstand was gerelateerd aan eerdere initiatieven voor het inrichten van een windmolenpark in de nabijheid van Daarle en Daarlerveen⁽¹⁾.

Plaatselijk Belang Daarlerveen heeft volgend op deze avond een plaatselijke werkgroep energietransitie ingesteld. De leden van de werkgroep hebben eerst intern gewerkt aan het verkrijgen van voldoende expertise om de gegeven opdracht in te kunnen vullen. Helaas is het door de corona maatregelen niet meer mogelijk geweest om in Kulturhus 't Trefpunt bijeenkomsten met dorpsgenoten te kunnen houden. Daarom zijn er verder in het proces alleen virtuele bijeenkomsten geweest. Op deze online bijeenkomsten is er door de werkgroep in het bijzonder aandacht gevestigd op de eigen verantwoordelijkheid van Daarlerveen.

In zijn algemeenheid bleek dat er ruim draagvlak voor het plaatselijk leveren van bijdrage aan de energietransitie bestaat. Er bestaat wel een genuanceerde kritische kijk op de mogelijkheden. Een deel van de dorpsgenoten vindt dat er breed ingezet moet worden op alle mogelijke energieopwekkingsvormen, ook anders dan alleen zon- en windenergie. Daarnaast kwamen er ook nu weer gemotiveerde bezwaren tegen met name de hoge industriële windmolens.

Naast deze bijeenkomsten heeft een aantal dorpsgenoten gevraagd om individueel met werkgroepleden in gesprek te gaan. De wijze waarop online bijeenkomsten en individuele gesprekken hebben plaatsgevonden heeft bijgedragen aan het wegnemen van een deels levende verhitte sfeer van onbegrip.

Tot slot van het proces heeft de werkgroep een bewonerspeiling uitgevoerd. Zij zijn daarbij ondersteund door het onderzoeksbureau Moventem om zodoende een juist en betrouwbaar resultaat te waarborgen. In het algemeen is de conclusie dat deze peiling de eerder in de bijeenkomsten en gesprekken genoteerde standpunten bevestigt. De meerwaarde van de peiling is dat deze een veel groter deel van de bevolking representeert.

2. Invulling RES

Voor invulling van het aanbod energieopwekkingstechnieken heeft de gemeente Hellendoorn vanuit de RES aangegeven dat alleen de onderstaande technieken in de aanbevelingen mag worden meegenomen:

Zonne-energie opgewekt op grote daken > 300 m²

Zonnevelden

Kleine windmolens tot 21 meter tiphoopte (erfmolens)

Dorpsmolens (middelgrote lokale molen voor een dorp/buurt)

Grote windmolens van 200 – 250 meter tiphoopte

Uit bijeenkomsten, individuele gesprekken en de peiling blijkt dat er onder de bevolking geen draagvlak is voor opwekking met hoge windmolens.

U heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor energieopwekking door een combinatie van windenergie en zonne-energie. Zet de manieren om energie op te wekken in de volgorde van uw voorkeur. (n=81)
(1 = meeste voorkeur, 8 = minste voorkeur)

	Gemiddelde
1. Zonnepanelen op grote bedrijfsdaken	1,6
2. Zonnepanelen op daken van woningen	1,9
3. Kleine erfmolens (tiphoogte tot 21 meter)	4,6
4. Meer kleine zonnevelden (van zo'n 2 voetbalvelden) verspreid over Daarlerveen	4,7
5. Dorpsmolens (tiphoogte tot 100 meter)	5,1
6. Één groot zonneveld (van zo'n 40 voetbalvelden) in het buitengebied	5,7
7/8. Grote windturbines geclusterd (tiphoogte 200 tot 250 meter)	6,2
7/8. Meerdere 'losstaande' grote windturbines (tiphoogte van 200 tot 250 meter)	6,2

Al langer bestaat er onrust over de geluidsbelasting in de lagere frequenties van windmolens. Veelal zijn deze bezwaren tot voor kort weggezet als een hoax. Binnen de werkgroep energietransitie Daarlerveen leven er veel vragen over deze bezwaren betreffende laagfrequent (brom)geluid. Nader onderzoek hiernaar, zoals bijvoorbeeld het recente onderzoek⁽²⁾ van de Leidse klinisch fysicus Dr. Jan de Laat van het Leids Universitair Medisch Centrum LUMC, is in optiek van de werkgroep absoluut noodzakelijk. Het feitelijk juist beantwoorden van deze vragen is naar de mening van de werkgroep essentieel voor het creëren van draagvlak.

3. Voorgestelde uitvoering RES Daarlerveen.

Op basis van de resultaten kan worden gesteld dat de bewoners van Daarlerveen belang hechten aan invulling van de RES.

1. Er dient iets te worden ondernomen t.a.v. duurzame energieopwekking en dat Daarlerveen ook wel degelijk een deel hierin moet bijdragen.
2. Er is onder de bevolking van Daarlerveen voldoende enthousiasme en draagvlak voor het in eigen hand nemen van de duurzame energieopwekking in en om het dorp. Eigen regie en dus ook de lusten van de opwekking zijn zaken die duidelijk naar voren komen in de resultaten van de enquête.

Over de wijze waarop dat zou moeten zijn de meningen nogal uiteenlopend. Duidelijk is in elk geval dat PV op bedrijfsdaken in elk geval de gezamenlijke voorkeur heeft.

1. Ondernemend Daarlerveen toont de bereidheid tot plaatsing van zonnepanelen op daken. Het totale bedrijfsmatige dakoppervlak bedraagt c.a. 15000 m². In potentie is daarmee maximaal 0,9 GWh jaaropbrengst mogelijk. Het vermelde oppervlak is alleen te realiseren als alle eigenaren meedoen. Leden van de werkgroep houden rekening met een 50% bedekking en opbrengst.
2. De werkgroep heeft informatie ontvangen over twee initiatieven voor zonneweides. De geschatte jaaropbrengst van deze beide locaties tezamen zou ca. 8 GWh kunnen bedragen.
3. Initiatieven voor kleine dorpsmolens zouden invulling kunnen geven aan de opwekking van windenergie. Op dit moment zijn daar geen concrete plannen voor.
4. Voor grootschalige energieopwekking middels grote windturbines en of grote zonneparken is binnen de Daarlerveense gemeenschap duidelijk geen draagvlak.

Uit bovenstaand kan worden geconcludeerd dat binnen de grenzen van Daarlerveen jaarlijks ca. 8,5 GWh kan worden opgewekt. Daarmee is de bijdrage van Daarlerveen aan de totale doelstelling van de gemeente Hellendoorn (71 GWh) ons inziens meer dan voldoende.

4. Advies

Tot slot willen we nog graag een 2-tal adviezen / kanttekeningen meegeven:

1. Rol Plaatselijk Belang

Uit de gehouden enquête blijkt dat het merendeel van de Daarlerveense bevolking van mening is dat er iets ondernomen moet worden t.a.v. duurzame opwekking. Daarlerveen dient daar aan bij te dragen. Over hoe dat dan precies zou moeten zijn de meningen behoorlijk uiteenlopend.

Plaatselijk Belang Daarlerveen is een orgaan dat er moet kunnen zijn voor elke Daarlervener, welke mening hij of zij ook toegedaan is. Om de neutraliteit van Plaatselijk belang Daarlerveen te waarborgen adviseert de werkgroep het PB om verdere ontwikkelingen niet onder de vlag van het PB te organiseren.

Omdat er binnen de Daarlerveense gemeenschap voldoende enthousiasme en draagvlak bestaat voor het in eigen hand nemen van de duurzame opwekking in en om het dorp, adviseert de werkgroep het PB het oprichten van een zelfstandige lokale energiecoöperatie te promoten. Daarmee is regie over de wijze van energieopwekking en participatie in de projecten het best te waarborgen.

2. Resultaat RES

De werkgroep betwijfelt of de doelstelling de opwarming van de aarde binnen de 2 graden te houden haalbaar is met alleen zonnepanelen en windmolens. De meest recente berichten hierover stemmen weinig hoopvol.⁽³⁾ Het is verontrustend welke ernstige gevolgen dit voor het (leef)klimaat op aarde en de komende generaties zal hebben⁽⁴⁾. Deze RES lijkt, gezien de meest recente berichten over de snelheid waarmee de opwarming plaats vindt, daarvoor tekort te schieten. De stappen die wij nu lokaal gaan zetten zijn nog slechts een fractie van wat noodzakelijk is. Gekscherend, maar met een zeer serieuze ondertoon, is binnen de dorpsgemeenschap door aantal bewoners aangegeven dat we beter kernenergie in kunnen zetten door het plaatsen van een kleine mobiele kerncentrale, de SMR⁽⁵⁾.

Heel concreet denkt de werkgroep dat dat op korte termijn geen serieuze oplossing zal zijn maar, de werkgroep deelt met deze inwoners de visie dat inzet van kernenergie onvermijdbaar lijkt. De werkgroep energietransitie Daarlerveen verzoekt het bestuur van de Gemeente Hellendoorn, naast de inzet op zon en wind, de inzet van kernenergie op provinciaal en landelijk niveau bestuurlijk te promoten.

Werkgroep Energietransitie Daarlerveen
28-01-2021

Bijlage

onderzoeksrapport Moventem Rapportage Energietransitie

Noten

(1) <https://www.tubantia.nl/overig/dat-zijn-wel-vijf-watertorens-van-daarle-op-elkaar~a1918d9e/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

(2) <https://www.vpro.nl/argos/lees/onderwerpen/windmolens/2020/onhoorbaar-geluid-schadelijk-voor-gezondheid.html>

(3) <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/01/24/zo-gaan-we-die-opwarming-nooit-verslaan-a4028748>

(4) Mark Lynas (2020), Zes graden. EPO Uitgeverij

(5) <https://www.nucleairforum.be/thema/innovatie/small-modular-reactors-xs-afmetingen-xl-voordelen>